

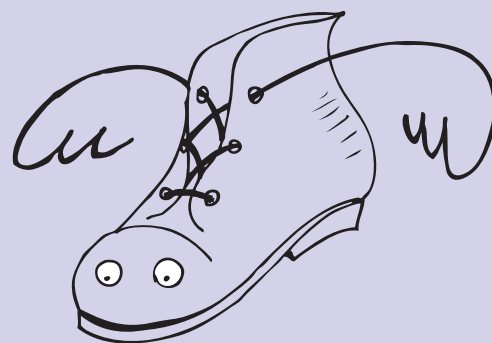
Botě je hej,

bota si žije,
užívá si svá práva.

Ponožka neví, čím je,
jeden den levá,
druhý pravá.

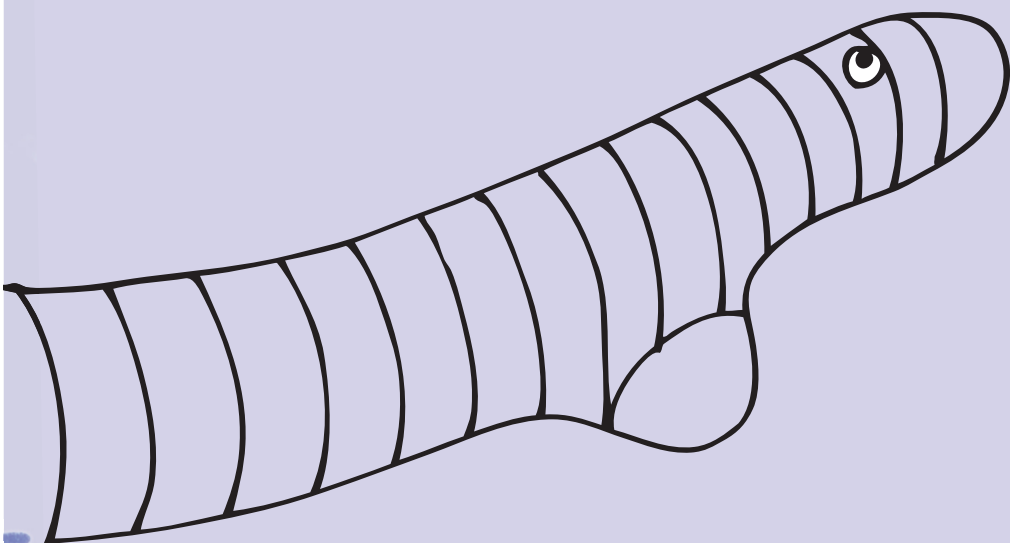
Třetí den: zas jen nejistota.

Až budu velká,
budu bota!

1 Zkusili jste chodit s pravou nohou v levé botě a s levou nohou v botě pravé? Moc dobře to nejde. Také každou rukavici je lepší nosit na té ruce, pro kterou je určena. Kdo nevěří, ať si záměnu vyzkouší. S botami i s rukavicemi.

2,3 S rukavicemi lze ale udělat kouzlo: oblečte si správně třeba levou rukavici na levou ruku. Je to zkrátka levá rukavice. Sundejte si ji a dejte ji naruby. Všichni kolem musí uznat, že se z levé rukavice, stala pravá rukavice – bezvadně totiž padne na pravou ruku. Jste zvědaví, jak je to možné? Třeba si to dokážete představit, jak se ta levá rukavice mění v pravou. A jestli si to představit neumíte, namalujte si levou rukavici na průsvitný papír třeba tak, že tužkou obtáhnete levou ruku, ležící s roztaženými prsty dlaní dolů na papíře. Papír pak obraťte a uvidíte, že z jeho druhé strany na obkreslenou ruku přesně padne vaše pravá ruka. Je to celkem jasné, při tleskání také padne přesně dlaň na dlaň. A teď, věřte nebo nevěřte, necháme kouzlo přeměny levé rukavice v pravou proběhnout před svými očima: Oblékněte si na levou ruku trochu větší levou rukavici, pravou ruku ponechte bez rukavice. Přiložte ruce k sobě, palec k palci, ukazováček k ukazováčku. Kamarád nebo vedoucí hry vám teď snadno dokáže přetáhnout levou rukavici na pravou ruku. Kouzlo přímo před očima?

Byl jednou jeden červotoč.

Levotoč.

Potkal se s pravotočem.

Dali se spolu do řeči.

Jestlipak víte o čem?

Že vymění si byt. A hned.

Hlava se točí oběma.

A lékař řek, to vezte jed,

že pomůže jen výměna.

A pomohla? Ó nikoliv.

Vyměnili si byty?

A nejsou na tom o nic líp?

Když chtějí domů jít,

zakopnou o závity.

2

Byl jednou jeden jarní hlupák,

tomu když hlava začla pukat,
šel a ušil si papuče.

Byl jednou jeden letní blbec,
nevěděl nic a říkal vůbec,
nechte mě být, je hic.

Byl jednou jeden zimní moula,
jemuž se mrazem bota zoula,
když v papučích šel po uších.

Podzimní vůl už dávno zemřel,
na přátele však nezanevřel.
Než zemřel řek' jim: Adieu!
A od té doby nežije.

4,5 Zkusme vyrobit z nezbedné básně báseň mravoučnou. Podívejme se na báseň **Byl jednou jeden jarní hlupák** (která je ostatně i písničkou) jakožto její opraváři, a umravňme ji. Až to zvládneme, a my to zvládneme, protože takové umravňování je zpravidla poměrně snadné, položíme si dvě otázky: V čem je ta *umravněná báseň* lepší než původní? A v čem je horší?

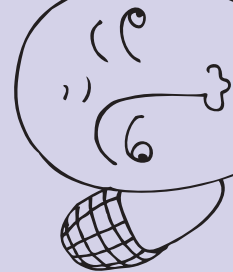
A) Byl jednou jeden jarní paprsek,
s kytkami vyrobil pro včely pamlsek,
pro včely medonosné.

Byl jednou jeden letní večer
na žáky, kteří přišli z deště,
čekal u mámy chleba s medem.

A když pak nastal zimní nečas,
žáci byli zdraví jak řepa -
díky medu a vitamínům.

Podzimní včelař po dobré práci
dobrý měl pocit, že zdraví jsou žáci.
Odpočíval a studoval literaturu o včelách.

3

Byla jednou jedna žába

pálila ji žabí žáha.
Čím by žáhu ochladila?
Mohutně se odrazila,
do potoka vletěla.
Nad pálením zvítězila,
zase byla veselá.

4

4,5 Z básně, která se pěkně rýmuje, vyrobíme báseň, která se vůbec nerýmuje. Můžeme té práci říkat *tvořivé ničení*.

B) Byla jednou jedna dáma,

pálilo jí dobré bydlo.
Čím by lidi oslnila,
přemýšlela u potoka.
Připlavalo dlouhé bidlo
a zalíbilo se jí natolik,
že ho za své dobré bydlo
hloupě vyměnila.

5 Souhlasíte se mnou, že básnička může být tak ošklivá, že je až krásná? A že může být ještě ošklivější, když se nám při své řemeslné nepovedenosti snaží podstrčit nějaké ponaučení? Ovšem pozor, čím ošklivější je výsledek (svým způsobem), tím krásnější, může být jakožto úmyslná *nepodařenina*. Povšimněme si také, že krása zošklivené básně bude hodně záviset na tom, zda tu původní neponičenou báseň, dobře známe. Krása totiž není jednou provždy pevně dána, vždycky působí dle okolností, neboli jak kdy, jak kde, jak pro koho. A vzhledem k častému satirickému vyznění úmyslných *nepodařenin*, také jak proti komu a proti čemu.

